Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

13 май 2014 година*

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Решение на Съда, с което се установява неизпълнение на задължения — Неизпълнение — Член 260 ДФЕС — Държавни помощи — Възстановяване — Схема за помощи, която е неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар — Индивидуални помощи, предоставяни в рамките на тази схема — Имуществени санкции“

По дело C-184/11

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 260, параграф 2 ДФЕС на 18 април 2011 г.,

Европейска комисия, за която се явяват C. Urraca Caviedes и B. Stromsky, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Кралство Испания, за което се явява N. Díaz Abad, в качеството на представител,

ответник,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: V. Skouris, председател, K. Lenaerts, заместник-председател, A. Tizzano, L. Bay Larsen (докладчик), E. Juhász, A. Borg Barthet и C. G. Fernlund, председатели на състави, A. Rosas, A. Prechal, E. Jarašiūnas и C. Vajda, съдии,

генерален адвокат: E. Sharpston,

секретар: M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 10 септември 2013 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 23 януари 2014 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: испански.

Решение

1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда:

— да установи, че като не е приело всички необходими мерки, за да изпълни решение Комисия/Испания (C-485/03—C-490/03, EU:C:2006:777) с предмет неизпълнение от Кралство Испания на задължения по Решение 2002/820/ЕО на Комисията от 11 юли 2001 година относно схемата за държавни помощи, приложена от Испания в полза на предприятията от провинция Álava под формата на данъчен кредит в размер на 45 % от инвестициите (ОВ L 296, 2002 г., стр. 1), Решение 2002/892/ЕО на Комисията от 11 юли 2001 година относно схемата за държавни помощи, приложена от Испания в полза на някои новосъздадени предприятия в провинция Álava (ОВ L 314, 2002 г., стр. 1), Решение 2003/27/ЕО на Комисията от 11 юли 2001 година относно схемата за държавни помощи, приложена от Испания в полза на предприятията от провинция Vizcaya под формата на данъчен кредит в размер на 45 % от инвестициите (ОВ L 17, 2003 г., стр. 1), Решение 2002/806/ЕО на Комисията от 11 юли 2001 година относно схемата за държавни помощи, приложена от Испания в полза на някои новосъздадени предприятия в провинция Vizcaya (ОВ L 279, 2002 г., стр. 35), Решение 2002/894/ЕО на Комисията от 11 юли 2001 година относно схемата за държавни помощи, приложена от Испания в полза на предприятията от провинция Guipúzcoa под формата на данъчен кредит в размер на 45 % от инвестициите (ОВ L 314, 2002 г., стр. 26) и Решение 2002/540/ЕО на Комисията от 11 юли 2001 година относно схемата за държавни помощи, приложена от Испания в полза на някои новосъздадени предприятия в провинция Guipúzcoa (ОВ L 174, 2002 г., стр. 31) (наричани по-нататък заедно „спорните решения“), Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по тези решения и по член 260, параграф 1 ДФЕС,

— да осъди Кралство Испания да плати на Комисията периодична имуществена санкция в размер на 236 044,80 EUR за всеки ден забава на изпълнението на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777), считано от деня на постановяването на решението по настоящото дело до деня на пълното изпълнение на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777),

— да осъди Кралство Испания да плати еднократно на Комисията сума в размер, получен чрез умножаване на дневна сума от 25 817,40 EUR по броя на дните, през които е продължило нарушението, от датата на постановяване на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777) до датата на постановяване на решение по настоящото дело или до датата, на която тази държава членка е преустановила нарушението, и

— да осъди Кралство Испания да заплати съдебните разноски.

Обстоятелства, предхождащи спора

2 На 11 юли 2001 г. Комисията приема спорните решения, член 1 от всяко от които съответно гласи:

— Решение 2002/820:

„Държавната помощ под формата на данъчен кредит в размер на 45 % от инвестициите, неправомерно приложена от Испания в провинция Álava в нарушение на член 88, параграф 3 [ЕО] посредством провинциален закон № 22/1994 от 20 декември 1994 г., пета допълнителна разпоредба от провинциален закон № 33/1995 от 20 декември 1995 г., седма допълнителна разпоредба от провинциален закон № 31/1996 от 18 декември 1996 г., изменен с точка 2.11 от дерогиращата разпоредба от провинциален закон № 24/1996 от 5 юли 1996 г.

за корпоративния подоходен данък, единадесета допълнителна разпоредба от провинциален закон № 33/1997 от 19 декември 1997 г. и седма допълнителна разпоредба от провинциален закон № 36/1998 от 17 декември 1998 г., е несъвместима с общия пазар“.

— Решение 2002/892:

„Държавната помощ под формата на намаляване на данъчната основа, неправомерно приложена от Испания в провинция Álava в нарушение на член 88, параграф 3 [ЕО] посредством член 26 от провинциален закон 24/1996 от 5 юли, е несъвместима с общия пазар“,

— Решение 2003/27:

„Държавната помощ под формата на данъчен кредит в размер на 45 % от инвестициите, неправомерно приложена от Испания в провинция Vizcaya в нарушение на член 88, параграф 3 [ЕО] посредством четвърта допълнителна разпоредба от провинциален закон № 7/1996 от 26 декември 1996 г., чието действие е продължено за неопределено време с втора разпоредба от провинциален закон № 4/1998 от 2 април 1998 г., е несъвместима с общия пазар“,

— Решение 2002/806:

„Държавната помощ под формата на намаляване на данъчната основа, неправомерно приложена от Испания в провинция Vizcaya в нарушение на член 88, параграф 3 [ЕО] посредством член 26 от провинциален закон 3/1996 от 26 юни, е несъвместима с общия пазар“,

— Решение 2002/894:

„Държавната помощ под формата на данъчен кредит в размер на 45 % от инвестициите, неправомерно приложена от Испания в провинция Guipúzcoa в нарушение на член 88, параграф 3 [ЕО] посредством втора допълнителна разпоредба от провинциален закон 7/1997 от 22 декември 1997 г., е несъвместима с общия пазар“,

— Решение 2002/540:

„Държавната помощ под формата на намаляване на данъчната основа, неправомерно приложена от Испания в провинция Guipúzcoa в нарушение на член 88, параграф 3 [ЕО] посредством член 26 от провинциален закон 7/1996 от 4 юли, е несъвместима с общия пазар“.

3 Член 2 от всяко от спорните решения разпорежда на Кралство Испания да отмени разглежданата схема за помощи в частта, в която тя все още поражда правно действие.

4 Член 3 от всяко от спорните решения гласи:

„1. Испания взема всички необходими мерки за възстановяване на помощите по член 1 от получателите, на които те вече неправомерно са предоставени.

[…]

2. Възстановяването се извършва без забавяне в съответствие с предвидените в националното право процедури, доколкото същите позволяват незабавното и ефективно изпълнение на настоящото решение. Сумите, които подлежат на възстановяване, включват и лихви, считано от

датата на предоставянето им на получателите до датата на възстановяването им. Лихвата се изчислява въз основа на референтния процент, използван за изчисляването на еквивалентна на регионална помощ субсидия“.

5 Член 4 от всяко от спорните решения гласи:

„Испания информира Комисията в срок от два месеца, считано от датата на съобщаването на настоящото решение, за мерките, които е предприела за изпълнението му“.

Решение Комисия/Испания

6 На 19 ноември 2003 г. Комисията предявява шест иска на основание член 88, параграф 2 ЕО за установяване на неизпълнение на задължения от Кралство Испания, и по-специално за установяване, че в предвидените срокове тази държава членка не е предприела всички необходими мерки, за да се съобрази с разпоредбите на членове 2 и 3 от всяко от спорните решения.

7 В решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777), постановено на 14 декември 2006 г., Съдът приема, че Кралство Испания не е изпълнило задължението си за предприемане на необходимите мерки за съобразяване с посочените членове 2 и 3.

Процедура, предхождаща съдебното производство

8 С писма от 21 декември 2006 г. и 7 март 2007 г. Комисията иска от Кралство Испания да ѝ предостави информация относно мерките, които е предприело за изпълнението на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777).

9 С официално уведомително писмо от 11 юли 2007 г. Комисията започва процедура по член 228, параграф 2 ЕО, като подчертава, че не е получила информация за мерките, които Кралство Испания е предприело, за да се съобрази с посоченото решение.

10 В отговор на официалното уведомително писмо на 11 септември 2007 г. Кралство Испания предоставя на Комисията информация относно получателите по схемите за помощи, разглеждани в посоченото решение (наричани по-нататък „разглежданите схеми за помощи“), относно сумите, които подлежат на възстановяване с оглед гарантиране на изпълнението на същото решение, и относно предприетите за възстановяването им мерки.

11 На 3 октомври 2007 г. по негово искане Кралство Испания провежда среща със службите на Комисията с цел уточняване на методите, които следва да се прилагат при определяне на размера на подлежащите на възстановяване помощи. Впоследствие Кралство Испания и Комисията си разменят писма във връзка с изпълнението на спорните решения и с прилаганите за гарантирането на това изпълнение методи.

12 На 27 юни 2008 г. на основание член 228, параграф 2 ЕО Комисията изпраща на Кралство Испания мотивирано становище от 26 юни 2008 г., в което посочва, че тази държава членка не е предприела всички необходими мерки за изпълнението на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777). В мотивираното становище тя отбелязва по-специално, че е възстановена само една част от предоставените в рамките на разглежданите схеми помощи (наричани по-нататък „разглежданите неправомерни помощи“) и че получената от Комисията информация не позволява нито да се идентифицират всички получатели на разглежданите схеми за помощи, нито да се определи по какъв начин испанските власти са стигнали до извода, че една част от разглежданите неправомерни помощи не трябва да се възстановява. Освен това тя отправя

покана към Кралство Испания да се съобрази с мотивираното становище в срок от два месеца от връчването му и да предприеме необходимите мерки за изпълнение на посоченото съдебно решение.

13 С писмо от 28 август 2008 г. испанските власти отговарят на мотивираното становище, като посочват, че според тях Комисията не е взела предвид цялата вече предоставена ѝ информация, и като предоставят разяснения относно прилагания от тях метод за определяне на сумата от разглежданите неправомерни помощи, която трябва да подлежи на възстановяване.

14 Впоследствие испанските власти и Комисията провеждат още две срещи и си разменят редица писма с цел уточняване на мерките, които Кралство Испания трябва да предприеме за гарантиране на изпълнението на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777).

15 При тези условия на 18 април 2011 г. Комисията предявява настоящия иск.

Промени, настъпили по време на настоящото производство

16 Въз основа на получени впоследствие от Кралство Испания няколко последователни писма, информации и документи относно възстановяването на разглежданите неправомерни помощи, на 30 октомври 2013 г. Комисията приема, че тази държава членка е изпълнила задълженията си по решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777).

17 Поради това Комисията счита, че необходимостта от налагане на периодична имуществена санкция на Кралство Испания вече е отпаднала. Тя обаче поддържа искането си за налагане на тази държава членка на еднократно платима сума.

По допустимостта на иска

Доводи на страните

18 Кралство Испания поддържа, че искът на Комисията трябва да се отхвърли, тъй като в него не са посочени размерите на невъзстановените неправомерни помощи поотделно за всяко едно от спорните решения и за всеки един от получателите по разглежданите схеми за помощи.

19 Комисията счита, че исковата ѝ молба съдържа достатъчно данни относно размера на оставащите за възстановяване суми и че Кралство Испания може лесно да ги изчисли за всяко едно от спорните решения поотделно.

Съображения на Съда

20 По силата на член 21 от Статута на Съда на Европейския съюз и член 38, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда в редакцията му в сила към датата на предявяване на иска на Комисията последната е трябвало във всяка подадена на основание член 260 ДФЕС искова молба да посочи точните твърдения за нарушения, по които Съдът следва да се произнесе, както и да изложи поне накратко правните и фактическите обстоятелства, на които основава тези твърдения за нарушения (вж. по аналогия решение Комисия/Дания, C-52/90, EU:C:1992:151, точка 17 и решение Комисия/Португалия, C-281/11, EU:C:2013:855, точка 53).

21 В това отношение от мотивите и петитума на исковата молба е видно, че Комисията обвинява Кралство Испания в непредприемане на мерки за изпълнение на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777) предвид липсата на възстановяване на значителна част от разглежданите неправомерни помощи.

22 Що се отнася по-специално до липсата в исковата молба на подробно описание на разпределението на сумите на невъзстановените помощи, следва да се напомни, че при разглеждане на изпълнението на решения относно схеми за помощи властите на съответната държава членка трябва на етапа на възстановяване на помощите да проверят индивидуалното положение на всяко засегнато предприятие (вж. в този смисъл решение Comitato „Venezia vuole vivere“ и др./Комисия, C-71/09 P, C-73/09 P и C-76/09 P, EU:C:2011:368, точки 63, 64 и 121, както и решение Комисия/Италия, C-613/11, EU:C:2013:192, точка 40), тъй като са в най-добра позиция да определят точно размера на подлежащите на възстановяване суми (решение Комисия/Франция, C-441/06, EU:C:2007:616, точка 39). Следователно в рамките на процедура по възстановяване на неправомерни помощи Комисията може да наблегне само върху спазването на задължението за възстановяване на сумите на разглежданите помощи и да остави на компетентните национални органи грижата за изчисляване на точния им размер (вж. в този смисъл решение Комисия/Гърция, C-369/07, EU:C:2009:428, точка 49).

23 При тези условия изискването за точност и съгласуваност на исковата молба не налага на Комисията задължение — когато предявява иск за установяване на неизпълнение на задължения, свързани с предприемане на мерки за изпълнение на съдебно решение, установяващо неизпълнение от държава членка на задължение за възстановяване на неправомерни помощи — да посочи в исковата си молба точния размер на помощите, подлежащи на възстановяване на основание на споменатото решение, или, a fortiori, точния размер на помощите, подлежащи на възстановяване от всеки един от получателите по обявената за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар схема за помощи.

24 С оглед на изложеното по-горе повдигнатото от Кралство Испания възражение за недопустимост следва да бъде отхвърлено.

По неизпълнението на задължения

Доводи на страните

25 Комисията поддържа, че Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по спорните решения и по решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777), тъй като не е възстановило всички разглеждани неправомерни помощи.

26 Тя по-специално твърди, че доводите на испанските власти за невъзстановяване на част от помощите, изведени от съвместимост с вътрешния пазар, от прилагането на намаление в размер до 100 000 EUR по силата на правилата de minimis и на данъчни намаления с обратна сила, не са обосновани или не са подплатени с достатъчно доказателства. Комисията също твърди, че някои платежни нареждания на испанските власти не са били изплатени.

27 Въз основа на това тя стига до извода, че към момента на предявяване на иска ѝ близо 87 % от всички разглеждани неправомерни помощи все още не са възстановени.

28 Кралство Испания оспорва изцяло направената от Комисията преценка и счита, че разглежданите неправомерни помощи, за които се отнася задължението за възстановяване, са възстановени.

29 Тази държава членка по-специално твърди, че съвместимостта с вътрешния пазар на посочените индивидуални помощи не трябва да се преценява въз основа на Насоките за регионалните държавни помощи (ОВ C 74, 1998 г., стр. 9) и че тези помощи във всички случаи отговарят на предвиденото в посочените насоки условие за стимулиращ ефект или на условията по други специални разпоредби.

30 Освен това тя изтъква, че прилагането на разпоредбите на Известие на Комисията от 1996 г. за правилото *de minimis* за държавни помощи (ОВ C 68, 1996 г., стр. 9) допуска за всеки определен в това известие период от три години испанските власти да не възстановяват предоставени на получателите на разглежданите схеми за помощи суми, които не надхвърлят 100 000 EUR.

31 Кралство Испания освен това поддържа, че по отношение на получателите по тези схеми за помощи с обратно действие могат да приложат предвидените от националното законодателство данъчни намаления, които не са им били предоставени, поради факта че са се ползвали от разглежданите неправомерни помощи.

32 Тази държава членка отхвърля твърденията на Комисията за неизпълнение на платежни нареждания и оспорва предложеното от Комисията изчисляване на лихви с натрупване.

Съображения на Съда

33 За да се определи дали Кралство Испания е приело всички необходими мерки за съобразяване с решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777), следва да се провери дали сумите на разглежданите неправомерни помощи са възстановени от получилите ги предприятия.

34 В това отношение следва да се напомни, че съгласно постоянната практика на Съда относно член 228, параграф 2 ЕО датата, към която се преценява наличието на неизпълнение на задължения от държава членка по този член, е датата на изтичане на срока, определен в издаденото въз основа на същия мотивирано становище (вж. решение Комисия/Франция, C-304/02, EU:C:2005:444, точка 30 и решение Комисия/Гърция, EU:C:2009:428, точка 43).

35 Тъй като ДФЕС премахва от производството по установяване на неизпълнение на задължения на основание член 260, параграф 2 ДФЕС етапа на издаването на мотивирано становище, датата, към която се преценява наличието на неизпълнение на задължения по член 260, параграф 1 ДФЕС, е датата, на която изтича срокът, определен в изпратеното въз основа на тази разпоредба официално уведомително писмо (решение Комисия/Испания, C-610/10, EU:C:2012:781, точка 67 и решение Комисия/Люксембург, C-576/11, EU:C:2013:773, точка 29).

36 Когато обаче производството за установяване на неизпълнение на задължения е образувано на основание член 228, параграф 2 ЕО и мотивираното становище е издадено преди влизането в сила на Договора от Лисабон, а именно 1 декември 2009 г., датата, към която се преценява дали е налице неизпълнение на задължения, е датата, на която изтича определеният в това мотивирано становище срок (вж. в този смисъл решение Комисия/Белгия, C-533/11, EU:C:2013:659, точка 32).

37 Като се има предвид, че в настоящото дело Комисията е приела мотивираното си становище на 26 юни 2008 г., датата, с оглед на която трябва да се прецени наличието на неизпълнение на задължения, следователно е датата, на която изтича определеният в това мотивирано становище срок, а именно 27 август 2008 г.

38 Безспорно установено е обаче, че към тази дата разглежданите неправомерни помощи, които е трябвало да бъдат възстановени, не са били напълно възстановени от испанските власти.

39 Всъщност независимо от различните доводи, които изтъква относно размера на подлежащите на възстановяване или действително възстановени разглеждани неправомерни помощи, видно от писмената информация, която предоставя в отговор на поставените от Съда въпроси, и от уточненията, които прави по време на съдебното заседание, Кралство Испания признава, че дори и да се предположи, че всичките му доводи са допустими и обосновани, една значителна част от помощите, които е трябвало да възстанови с оглед изпълнение на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777), не са възстановени до изтичането на определения в мотивираното становище на Комисията срок.

40 Ето защо Кралство Испания няма основание да твърди, че в посочения срок е предприело всички необходими мерки за успешно провеждане на процедурата по възстановяване на разглежданите неправомерни помощи.

41 Поради това следва да се констатира, че като не е предприело всички мерки за изпълнение на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777) до изтичането на срока, предоставен му с приетото на 26 юни 2008 г. мотивирано становище на Комисията, Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 260, параграф 1 ДФЕС.

По имуществените санкции

По искането за индивидуализиране на степента на неизпълнение на всяко едно от спорните решения

Доводи на страните

42 Кралство Испания поддържа, че Съдът е трябвало да уточни невъзстановените суми по всяко едно от спорните решения, тъй като в такъв случай то би било длъжно съгласно вътрешното си право да прехвърли наложените от Съда санкции върху регионалните и местни образувания, отговорни за нарушението на правото на Съюза.

Съображения на Съда

43 В това отношение е важно да се подчертае, че прилагането на член 260 ДФЕС не може да зависи от разпределянето във вътрешен план на правомощията между централната и местната власт, тъй като единствено съответната държава членка носи отговорност пред Европейския съюз за изпълнението на произтичащите от неговото право задължения (вж. в този смисъл решение Комисия/Испания, EU:C:2012:781, точка 132).

44 Следователно установяването на неизпълнение на задължения от Съда в рамките на производството по член 260, параграф 2 ДФЕС не може да зависи от особеностите на вътрешното устройство на съответната държава членка.

45 Впрочем от съображенията, изложени в точка 22 от настоящото решение, следва, че Кралство Испания трябва да провери индивидуалното положение на всяко едно от засегнатите предприятия и да изчисли точния размер на помощите, които в действителност би трябвало да се възстановят на основание на спорните решения предвид следващите от тях указания.

46 Това искане на Кралство Испания следователно трябва да се отхвърли.

По еднократно платимата сума

Доводи на страните

47 Според Комисията всички свързани с установеното неизпълнение на задължения правни и фактически обстоятелства показват, че ефективното предотвратяване на бъдещо повтаряне на аналогични нарушения на правото на Съюза може да наложи предприемането на решителна мярка като осъждането на плащане на еднократно платима сума.

48 Като се основава на Съобщение от 13 декември 2005 г., озаглавено „Прилагане на член 228 ЕО“ (SEC(2005) 1658) (ОВ C 126, 2007 г., стр. 12) и изменено и допълнено със Съобщение от 20 юли 2010 г., озаглавено „Прилагане на член 260 от Договора за функционирането на Европейския съюз — Актуализиране на данните, използвани при изчисляването на еднократно платимите суми и периодичните имуществени санкции, предлагани от Комисията на Съда в производствата за установяване на неизпълнения на задължения“ (SEC(2010) 923/3), Комисията предлага размерът на еднократно платимата сума да се изчисли, като първо се определи сума на ден, равна на основната еднократно платима сума, умножена по коефициент за тежест и „фактор n“, отчитащ платежоспособността на съответната държава членка и броя гласове, с които тя разполага в Съвета на Европейския съюз. След това, за да се получи общият размер на еднократно платимата сума, сумата на ден трябвало да се умножи по броя дни, през които е продължило неизпълнението на задължения.

49 Що се отнася до продължителността на нарушението, Комисията счита, че установеното неизпълнение на задължения е продължило 2 500 дни, считано от датата на постановяване на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777). Продължителността му била в резултат на волята на Кралство Испания да забави възстановяването на разглежданите неправомерни помощи, като уведомило Комисията за някои срещани от него трудности едва след изпращането на мотивираното становище, т.е. повече от осем години след приемането на спорните решения.

50 По отношение на тежестта на нарушението тази институция напомня основополагащия характер на разпоредбите на ДФЕС в областта на държавните помощи. Тя подчертава също, че повече от 100 предприятия са получили помощи по разглежданите схеми и че тежестта на установеното нарушение е видна от размера на невъзстановените помощи, който възлиза на 569 041 135,75 EUR, или 87 % от общия размер на подлежащите на възстановяване помощи. Тя впрочем отбелязва, че не за първи път Кралство Испания не е изпълнило незабавно и реално задълженията си за възстановяване на помощи, които са неправомерни и несъвместими с вътрешния пазар.

51 Предвид тези обстоятелства Комисията приема, че еднократно платима сума от 64 543 500 EUR е съобразена с конкретния случай и е съразмерна на разглежданото неизпълнение на задължения, както и на платежоспособността на съответната държава членка. Тази сума била равна на сумата от 25 817,40 EUR на ден — получена чрез умножаване на основна еднократно платима сума от 210 EUR по коефициент за тежест 9, от скала от 1 до 20, и фактор „n“ от 13,66 — умножена по броя дни, през които продължило нарушението, определен на 2 500.

52 Кралство Испания най-напред посочва, че Съдът не е длъжен да се съобрази с методологията, която Комисията използва съгласно съобщението, посочено в точка 48 от настоящото решение.

53 По-нататък то подчертава, че закъснението при възстановяването на някои суми е следствие не от неизпълнение на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777), а от разликата в критериите, приложими в рамките на процедурата по възстановяване на помощите, за чиято продължителност отговорност отчасти носела Комисията.

54 Освен това Кралство Испания оспорва тежестта на нарушението, като твърди, че в случая Комисията за първи път упражнява правомощията си в областта на държавните помощи, свързани с данъчни мерки, поради което и твърдяното нарушение било относително по-незначително. Ето защо следвало да се определи коефициент за тежест 1.

55 Според него следва също да се има предвид, че разглежданото нарушение се отнася само до определена териториална област, която се ползва с висока степен на автономност и произвежда 6,24 % от брутния вътрешен продукт (БВП) на Испания, като основната ставка е определена на 13 EUR. Всъщност тази особеност означавала намаляване на тежестта на неизпълнението, тъй като ограничавала последиците му върху общите и частните интереси.

56 Накрая, Кралство Испания счита за неотносимо обстоятелството, че по други две дела Съдът е установил негово неизпълнение на правила относно държавни помощи.

57 Въз основа на тези обстоятелства то заключава, че сумата на ден, използвана за изчисляване на еднократно платимата сума, би трябвало да се ограничи до 177,58 EUR.

Съображения на Съда

58 Най-напред следва да се напомни, че Съдът е длъжен по всяко дело в зависимост от обстоятелствата в конкретния случай, с който е сезиран, както и в зависимост от нивото на убеждаването и възпирането, които той счита за необходими, да определи подходящи имуществени санкции, каквато например е осъждането на заплащане на еднократно платима сума, с цел по-специално да предотврати повторни аналогични нарушения на правото на Съюза (решение Комисия/Франция, C-121/07, EU:C:2008:695, точка 59 и решение Комисия/Ирландия, C-279/11, EU:C:2012:834, точка 66).

59 Осъждането да се плати еднократно платима сума, почива основно на преценката на последиците от неизпълнението на задълженията на засегнатата държава членка върху частните и публичните интереси, по-специално когато неизпълнението е продължило дълъг период от време след постановяване на решението, с което първоначално е констатирано (решение Комисия/Франция, EU:C:2008:695, точка 58 и решение Комисия/Чешка република, C-241/11, EU:C:2013:423, точка 40).

60 Осъждането на плащане на еднократно платима сума и определянето на евентуалния ѝ размер трябва във всеки конкретен случай да бъде функция от всички релевантни елементи, свързани както с характеристиките на установеното неизпълнение на задължения, така и с действията на самата държава членка, срещу която е образувано производството по член 260 ДФЕС. В това отношение този член предоставя на Съда широко право на преценка, за да реши дали да бъде наложена такава санкция и евентуално да определи нейния размер (вж. в този смисъл решение Комисия/Испания, EU:C:2012:781, точка 141 и решение Комисия/Люксембург, EU:C:2013:773, точки 58 и 59).

61 В този смисъл предложенията на Комисията не обвързват Съда и представляват само полезна отправна точка. По същия начин насоки като съдържащите се в съобщенията на Комисията също не обвързват Съда, но допринасят за гарантиране на прозрачността, на предвидимостта и на правната сигурност в дейността на Комисията (решение Комисия/Португалия, C-70/06, EU:C:2008:3, точка 34 и решение Комисия/Гърция, EU:C:2009:428, точка 112).

62 Съдът счита, че за да се произнесе по искането на Комисията по настоящото дело за осъждане на плащане на еднократно платима сума, следва да вземе предвид следните обстоятелства.

63 На първо място, по отношение на продължителността на установеното неизпълнение на задължения няма спор, че процесът на възстановяване на разглежданите неправомерни помощи е продължил повече от пет години след постановяването на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777).

64 Съгласно постоянната съдебна практика обаче съответната държава членка трябва да постигне ефективно възстановяване на дължимите суми, тъй като късното възстановяване, след определените срокове, не съответства на изискванията на Договора за ЕО (вж. в този смисъл решение Комисия/Италия, C-496/09, EU:C:2011:740, точка 86 и цитираната съдебна практика).

65 В това отношение следва да се отбележи, че доводът на Кралство Испания — съгласно който разглежданото закъснение на изпълнението на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777) е обосновано поради липсата на релевантен прецедент и дължащите се на нея разлики във вижданията с Комисията — не може да се приеме.

66 Всъщност макар наистина някои от проблемите, които тази държава членка повдига в хода на процедурата по възстановяване на разглежданите неправомерни помощи, да са съвсем нови по рода си, от постоянната практика на Съда следва, че държава членка, която при изпълнението на решение на Комисията в областта на държавните помощи срещне непредвидени и непредвидими трудности или съобрази, че биха настъпили последици, за които Комисията не си дава сметка, трябва да отнесе тези въпроси за разглеждане от последната заедно с предложения за подходящи изменения в обсъжданото решение (решение Комисия/Гърция, C-354/10, EU:C:2012:109, точка 70 и решение Комисия/Италия, C-411/12, EU:C:2013:832, точка 38).

67 От представената на Съда преписка по делото обаче следва, че преди да получат официалното уведомително писмо испанските власти не са се свързали с Комисията и са започнали подробно да отнасят до нея срещнатите проблеми едва около десет години след постановяването на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777).

68 Ето защо се налага изводът, че твърдяното неизпълнение на задължения от Кралство Испания е със значителна продължителност, която във всички случаи не е свързана с трудностите по възстановяването на помощите, предоставени съгласно обявени за незаконосъобразни и несъвместими с общия пазар схеми.

69 Що се отнася до тежестта на нарушението, следва да се напомни основополагащият характер на разпоредбите от Договора за ЕО в областта на държавните помощи (решение Комисия/Гърция, EU:C:2009:428, точка 118 и решение Комисия/Испания, EU:C:2012:781, точка 125).

70 Всъщност правилата, основани както на спорните решения, така и на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777), представляват израз на една от основните задачи, възложени на Съюза по силата на член 2 ЕО, а именно създаването на общ пазар, както и на член 3, параграф 1, точка ж) ЕО, съгласно който дейността на Общността включва система, която да гарантира ненарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар (вж. в този смисъл решение Комисия/Гърция, EU:C:2009:428, точка 119).

71 Значението на разпоредбите на Съюза, нарушени в случай като разглежданията по настоящото дело, се изразява по-конкретно в обстоятелството, че с възстановяването на обявените за неправомерни и за несъвместими с вътрешния пазар помощи се премахва нарушението на конкуренцията, причинено от осигуреното с тези помощи конкурентно предимство, и че с това възстановяване получателят губи предимството, с което неправомерно се е ползвал на пазара в сравнение със своите конкуренти (вж. в този смисъл решение Комисия/Испания, EU:C:2012:781, точка 127).

72 В това отношение, дори и да се приеме за установен, фактът, на който се позовава Кралство Испания, че със спорните решения Комисията за първи път упражнява правомощията си в областта на прякото данъчно облагане на предприятия, във всички случаи не може да намали интереса от възстановяването на разглежданите неправомерни помощи след квалифицирането от спорните решения на схемите, в рамките на които те са предоставени.

73 В случая разглежданите неправомерни помощи накърняват в голяма степен конкуренцията поради значителния им размер, особено големия брой получатели, както и предоставянето им независимо от икономическия сектор, в който последните упражняват дейността си (вж. по аналогия решение Комисия/Италия, EU:C:2011:740, точка 63).

74 Освен това независимо от съществуващите след приключването на процедурата големи различия между страните по отношение на степента, в която спорните решения не са изпълнени към датата на изтичане на определения в мотивираното становище срок — дори и да се приеме изтъкнатият от Кралство Испания в отговор на питане от Съда довод, че подлежащата на възстановяване сума към датата на постановяване на решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777) възлиза на 179,1 милиона евро, а към датата на предявяване на настоящия иск на 91 милиона евро — следва да се приеме за установено, от една страна, че като цяло сумите на неправомерните държавни помощи, които остава да бъдат възстановени, са значителни и са признати като такива от тази държава членка, а от друга страна, че към последната дата повече от половината от тези суми не са възстановени.

75 На трето място, следва да се отбележи, че по отношение на Кралство Испания вече са постановени няколко съдебни решения, с които е установено неизпълнение на негови задължения поради липса на незабавно и реално възстановяване на държавни помощи, обявени за неправомерни и несъвместими с вътрешния пазар.

76 Всъщност освен липсата на незабавно и реално изпълнение на спорните решения, установена с решение Комисия/Испания (EU:C:2006:777), чието неизпълнение е предмет на настоящото производство, Съдът е установил и редица други случаи на неизпълнение на задължения, по-специално в решение Комисия/Испания (C-499/99, EU:C:2002:408), решение Комисия/Испания (C-404/00, EU:C:2003:373), решение Комисия/Испания (C-177/06, EU:C:2007:538) и решение Комисия/Испания (C-529/09, EU:C:2013:31).

77 Освен това в решение Комисия/Испания (EU:C:2012:781) Съдът установява, че като не е предприело всички мерки, които предполага изпълнението на решение Комисия/Испания (EU:C:2002:408), Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 260, параграф 1 ДФЕС.

78 Подобно повторение на нарушения от държава членка в специфичен сектор на дейността на Съюза обаче може да представлява показател, че за ефективната превенция на бъдещо повторение на аналогични нарушения на правото на Съюза може да е необходимо приемането на възпиращи мерки като налагането на еднократно платима сума (решение Комисия/Франция, EU:C:2008:695, точка 69 и решение Комисия/Ирландия, EU:C:2012:834, точка 70).

79 Предвид гореизложеното Съдът счита, че налагането на еднократно платима сума на Кралство Испания в рамките на настоящото производство е обосновано.

80 Що се отнася до размера на еднократно платимата сума, освен съображенията, изложени в точки 63—78 от настоящото решение, следва да се вземе предвид и платежоспособността на Кралство Испания (вж. в този смисъл решение Комисия/Испания, EU:C:2012:781, точка 131).

81 За сметка на това обаче доводът на Кралство Испания, че размерът на еднократно платимата сума би трябвало да се намали, тъй като нарушението се отнасяло само до една автономна област, а не до цялата територия на страната, не може да се приеме.

82 Всъщност противно на твърдяното от тази държава членка, посоченото обстоятелство не намалява тежестта на неизпълнението на задълженията, която следва по-специално от съображенията, изложени в точки 69—73 от настоящото решение, от значимостта на нарушението на конкуренцията, до което е довело установеното неизпълнение на задължения, като се има предвид размерът на разглежданите неправомерни помощи, броят на получателите им и фактът, че схемите за помощи се отнасят до различни сектори.

83 Предвид изложеното Съдът счита, че правилната преценка на обстоятелствата по случая изисква размерът на еднократната сума, която Кралство Испания трябва да заплати, да бъде определен на 30 милиона евро.

84 Ето защо Кралство Испания следва да бъде осъдено да заплати на Комисията по сметка „Собствени ресурси на Европейския съюз“ еднократно сумата от 30 милиона евро.

По съдебните разноски

85 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждането на Кралство Испания и последното е загубило делото, то трябва да бъде осъдено да заплати разноските.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

1) Като не е предприело до датата на изтичане на срока, определен в издаденото от Комисията на 26 юни 2008 г. мотивирано становище, всички мерки за изпълнение на решение Комисия/Испания (C-485/03—C-490/03, EU:C:2006:777), Кралство Испания не е изпълнило задълженията си по член 260, параграф 1 ДФЕС.

2) Осъжда Кралство Испания да заплати на Европейската комисия по сметка „Собствени ресурси на Европейския съюз“ еднократно сумата от 30 милиона евро.

3) Осъжда Кралство Испания да заплати съдебните разноски.

Подписи